

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in ponedeljka ob 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Zdelatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina. Lastnik konsorcijski list "Edinost" — Tisk tiskarne "Edinost", vplisane zadruge z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta " 12.—
za tri mesece " 6.—
Za nedeljsko izdajo za celo leto 5/20
za pol leta 2/60

VEČERNA EDINOST

Posebne številke se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašni računajo na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglašni trgovci in obrtniki mm po 10 vln. Cmrtnice, zahvale, poslanice, oglašni denarni zavodi mm po 20 vln.

Oglašni v tekstu lista do pet vrst K 5.— vsaka nadaljnja vrsta " 2.—

Mali oglašni po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglašni sprejema Inzeratni oddelek "Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačilo se izključno in upravi "Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in Inzeratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštoupravičnični račun št. 841.652.

Boji v Karpatih se nadaljujejo. - Nujne odredbe ruske dume.

Položaj v Galiciji in v Karpatih.

DUNAJ 10. (Cenz.) Artiljerijski boji v ozemlju Nida-Dunajec se nadaljujejo. O nadaljnjih uspehih naše težke artiljerije, ki je Ruse na več krajih prisilila, da so se umaknili, pač ni dvomiti.

Iz poročil zadnjih dni je razvidno, da se boji v vzhodnih Beskidih še nadaljujejo in da so se razvili tudi že na ozemlje okoli Gorlic. Rusi prodirajo v smeri prelaza Dukle, Mezö-Laborca, Paloté in Oros-Ruske in sicer z močnimi silami, kar opravičuje dolgo trajanje in trdovratnost tamkajšnjih bojev.

V gozdnatih Karpatih, med Užoškimi prelazi in Pantirskim prelazom, je vsled strahovitih terenskih in vremenskih težko mogoče prodirati le korak za korakom.

V Bukovini napreduje naša ofenziva naglo. Zdi se, da se nameravajo Rusi ustaviti šele ob Seretu in ob srednji Suczawi.

Ruski državni zbor.

Nujne odredbe.

PETROGRAD, 10. (K.) Državni zbor je dovršil razpravo o proračunu in je sprejel naslednje predloge:

Državni zbor priznava naslednje odredbe za nujne:

- 1.) Razvoj produktivnih pomožnih virov dežele in nje osvoboditev od pritiska vnanje industrije.
- 2.) Zaščita narodnega poljedelstva v zvezi z izdelavo nove podlage naše mednarodne trgovinske politike.
- 3.) Revizija vsake davčne zistema v svrhu pravičnega razdeljenega obdajanja.
- 4.) Nemudna odprava lastništva zemlje nemških, kakor tudi avstrijskih in ogrskih priseljencev v Rusiji, izvzemši one slovanski ega pckoljerja.
- 5.) Razsežna pritegnitev vojnih vjetnikov k delu na podjejih javne koristi, pri čemer naj slovanski vjetniki kolikor je možno pridejo v posebno skupino in od katerih bi mogel en del izvršiti dela na polju pri privatnih posestnikih.
- 6.) Stroga preiskava in ugotovitev vseh slučajev zločinov in nasilja, kakor tudi vseh vrst pregreškov proti normam mednarodnega prava, ki so jih izvršile čete ali agentje sovražnih vlasti, in cenitev s tem povzročeni škod.
- 7.) Olajšanje položaja ruskih vojnih vjetnikov.

Napoved nemške blokade.

ROTTERDAM, 10. (K.) Nizozemske pa roplo ne družbe so vsled nemške vojne napovedi sklenile, da bodo svoje ladje posebno označile, da se jih bo izpoznavalo. Na obeh straneh h ladje naj bo nje ime v velikih črkah. Na krovu bodo velike lesene table nosile ime ladje in domovinsko pristanišče. Po noči bodo table r zsvetljene. Vrh tega da Rotterdamski Lloyd naslikati okolo ladje širok pas v narodnih barvah.

STOCKHOLM, 10. (Kor.) Brodolastniki Svithiae so sklenili p barvati vse svoje ladje s švedskimi barvami. Drugi brodolastniki nimajo dosti zaupanja v to srestvo, ker domnevajo, da bo Anglija, če se poslužuje nevtralnih barv, posegla tudi po tem sredstvu in prebarvala svoje ladje s tujimi državnimi barvami.

KOPENHAGEN, 10. (Kor.) „Berlingske Tidende“ poroča iz Stockholma: V švedskih brodolastniških krogih menijo, da bo vsled zlorabe nevtralne zastave od strani Anglije ponehal ves švedski promet v Severnem morju.

KOPENHAGEN, 10. (Kor.) „National Tidende“ poroča, da je kabel velike severne brzojavne družbe med Švedsko in Anglijo pri New-Castlu pretrgan. Upa se, da bo škoda popravljena v par dneh, ker gre za navadno poškodbo.

Rezervni kabel Anglija-Danska ni pretrgan.

Angleška dolnja zbornica.

LONDON 10. (Kor.) V seji dolnje zbornice dne 8. t. m. je odgovoril parlamentarni tajnik admiraltete Ma Namara na neko vprašanje, da vlada interniranih sovražnih ladij ne daja v najem, ampak jih pušča voziti na lasten račun. Dobiček se oddaja državnemu zakladu. Od skupno 36 ladij se jih 30 porablja za trgovino ob obrežjih. S tem so se vozne znatno pocenile.

Več liberalnih poslancev je oistro kritikovalo tiskovni urad.

Generalni zastopnik Buckmaster je rekel v svojem odgovoru da je vse, kar je kdaj izdal tiskovni urad, absolutno resnično.

Skupna ministrska konferenca.

BUDIMPEŠTA, 10. (Kor.) Na današnji skupni min. konferenci se je vodila splošna izmenjava misli, ki se je vršila do večernih ur. Na konferenci se je zaupno razpravljalo in rešilo več gospodarskih vprašanj, ki so v zvezi z vojno.

Avstrijski ministri odpotujejo jutri na Dunaj.

Nemški listi povdarjajo vspehe avstro-ogrskje vojske.

BEROLIN, 10. (K.) Nemški listi naglašajo pomen avstro-ogrskih vspehov proti Rusom v Bukovini in opozarjajo na težave srđitih bojev v Karpatih, ki stavlajo največje zahteve do nemških in avstro-ogrskih čet.

V Gradcu se od 17. t. m. naprej ne smejo po gostilnah gostom več dajati platneni ali bombažasti pri.

GRADEC, 10. (Kor.) Vsled odredbe namestništva ne ob dne 17. t. m. v gostilnah in kavarnah več dovoljeno, dajati gostom platnenih ali bombažastih prtov. Ravnoar izšla namestništvena naredba pa dovoljuje, da se smejo izjemno dajati gostom v gostilnah in točilnicah papirnati pri. Ti pri pa se morajo, ko se jih je že enkrat rabilo, sežgati. Ta naredba se je izdala v to svrhu, da se prepreči možnost razširjanja bolezni, kar se je v oigled dosedanjim odnošajem vsekako lahko dogajalo.

Začasno razveljavljanje carin. - Prepoved prevoza. - Razpuščenje bosensko-hercegovskega dež. zbora.

DUNAJ, 10. (K.) „Wiener Zeitung“ objavlja naredbo ministrstva financ, trgovine in poljedelstva od 9. februarja, tičoco se začasne razveljavljanja carin za več predmetov; potem naredbo istih ministrstov od 9. t. m., s katero se prepoveduje prevoz več predmetov.

„Wiener Zeitung“ objavlja cesarski patent o razpuščenju bosensko-hercegovskega dež. zbora.

Hrvaški ban o občem stanju na Hrvaškem.

BUDIMPEŠTA, 10. (Kor.) Ban baron Skerlec je izjavil nasproti dopisniku lista „Az Est“ o občem stanju na Hrvaškem, da zadobe po vojni politični odnošaji stabiliteo. To se zadržuje tudi v onih krogih, ki nimajo nobene simpatije do Ogrske. Obče prepričanje si je napravilo pot, da je plovdivo skupno delovanje mogoče samo sporazumno z vladujočimi ogrskimi faktorji. Odnošaji, ki s povzročili vojno, kažejo očito, da Hrvaški ne grozi nevarnost od strani Ogrske, temveč od druge strani.

Odločitev nordijskih držav.

BEROLIN, 10. (Kor.) Wolfv urad poroča iz Kopenhagna: Vse tri severne države so sklenile, da bodo nadaljevale skupne, v Malmoe zaprčete razprave in pa iste o prasanju glede nemškega zaprtja Severnega morja; nadalje o vprašanju glede angleške izjave, ki dopušča in odobruje, da se angleške trgovinske ladje poslužujejo nevtralne zastave, slednjic o vprašanju glede plavaljočih min v severnih vodah.

Cas novega sestanka še ni določen.

Ruska duma.

PETROGRAD, 10. (Kor.) Duma se je otvorila ob nazočnosti celokupnega kabineta, članov državnega sveta, diplomatskega zbora, senatorjev, zastopnikov česnikarstva in mnogobrojega občinstva.

Ko se je pričel carski ukaz glede otvortve dume, je predsednik nazdravil carju. Ta pozdrav so zbrani ponovno p novili.

Ko se je odpeela nacionalna himna, je imel predsednik nagovor. Točka nagovora, ki se je nanašala na državo, ki se ramo ob rami bore z Rusijo, je bila aklamirana od navzočih, ki so zrlji v lože, o katerih so se deli za-topniki teh držav.

Ruski finančni minister v avdienci pri kralju Juriju.

LONDON, 10. (Kor.) Kralj Jurij je sprejel včeraj jutraj ruskega veleposlanika grofa Benckendorffa in ruskega finančnega ministra Barka v posebni avdienci. Francoski zunanji minister Delcassé in francoski veleposlanik Cambon sta ime a v voj en uradu razgovor z vojnim ministrom lordom Kitchenjem.

Raba nevtralnih zastav v vojni na morju.

LONDON 10. (Kor.) S kompetentnega mesta so dali dopisniku „Berlingske Tidende“, ki je še nedavno označal izjavo nemške vlade kot zavestno laž, češ, da se je na vseh kompetentnih mestih prepričal o tem, nastopna zagotovila Admiralteta ni dala splošnega tajnega ukaza trgovskim ladjam, marveč je angleškim ladjam le sve-

tovala, naj na podlagi splošno pripoznane pravice razobešajo kako nevtralno zastavo, ko pasirajo vodovje, kjer se nahajajo nemški podvodni čolni. Nemci so se tudi posluževali te vojne, zvijače. Ni le „Emden“ storila tega v Penangu, marveč tudi različne patrolne ladje in polagalci min so bili pod nevtralno zastavo. Tudi druge pomorske vlasti so v vojnih časih često storile tako. Vsi veliki lastniki ladij v Liverpoolu kakor tudi v družig angleških pristaniščih so enoglasno izjavili, da smatrajo to odredbo za povsem legitimno.

Trditve, da tako postopanje omadežuje zastavo Anglije, je neumna.

Uradna ogrska naredba glede prepovedi izvoza in prevoza in izvoza gotovih pridelkov.

BUDIMPEŠTA, 10. (Kor.) Uradni list razglašja naredbo glede prepovedi izvoza in prevoza več pridelkov, glasom katere stopajo prejšnje odredbe iz veljave in se objavljaja nova lista z mnogimi pripombami.

Kot take pridelke je treba posebno omenjati neprečiščeni sladkor in repni sladkor,

magnezitno opeko, železo, jeklo, kalijevo sol, bakrov vitrijol i. dr.

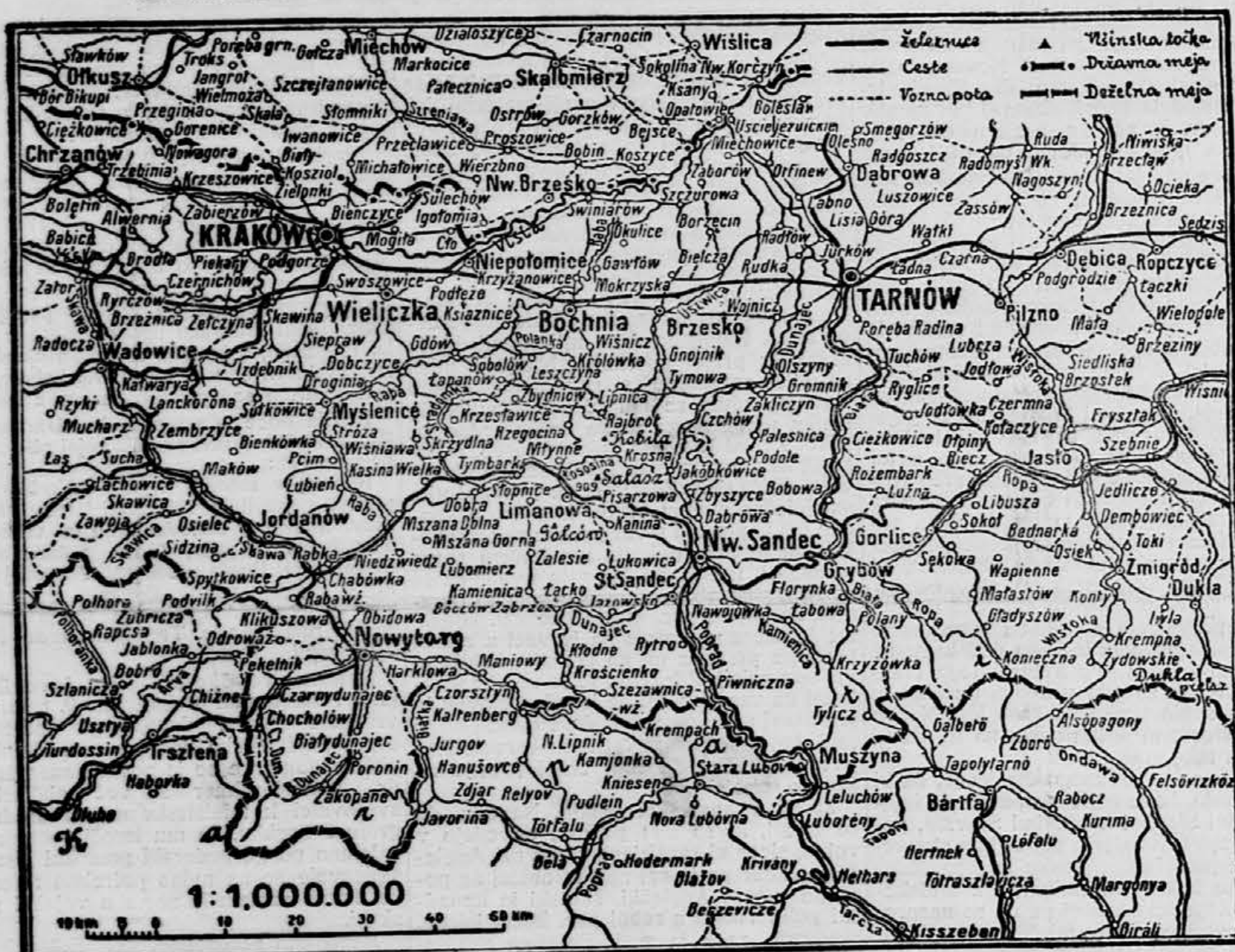
Rektor bogoslovnice v Hildesheimu izvoljen škofom.

HILDESHEIM, 10. (Kor.) Rektor seminarja v Hildesheimu, profesor dr. Josip Ernst, je izvoljen škofom.

Žitni trg.

BUDIMPEŠTA, 10. (Kor.) Na trgu nobene kupcije. Glede pšeničnih otrobi stanje neizpremenjeno. Vreme mrzlo.

BITKA PRI LIMANOWI-LAPANOWEM.

Boji 9. decembra do odločitve bitke. - Pomen bitke.

Preostane še, da se opiležo dogodki v dolini Dunajca in na zahodnem krilu Borovčeve armade. Kolesarski bataljon, poljska legija in oddelek od Dunajcu so se zbrali dopoldne pri Zabrzez in so potisnili neki kozasiki polk iz Lackega nekaj kilometrov od reki nazaj. Napad bistveno ojačenih čet proti Novemu in Staremu Sandecu je napredoval, a ni mogel prodreti, ker je tudi v tem ozemlju nastopil sovražnik z novo divizijo. Bolj proti vzhodu so se približale naše čete Grybowom in Gorlicam.

Izplača se, da ostanemo pri opazovanju položaja ponoči od 11. do 12. decembra.

Med Vislo in okolico pri Rajbrotu so dossegli Rusi s svojim protinapadom le krajevni uspeh, od nadaljnjih, bezdvomno z velikimi izgubami zvezanih sunkov-niso mogli pričakovati uspeha. Dejansko so čutili tu zvezne čete, če tudi so pretrpele velike izgube vsled ponovno ponesrečenih napadov, ker se ujele veliko sovražnikov in ker so zaplenile veliko vojnega materijala, v svojih močnili, z močno artiljerijo podprtih postojankah, da so na boljšem, kot sovražnik. A izjavalov se je tudi sovražnikov potuzus, da obkoli južno krilo nadvojvodove armade. V tem ko se je naša, proti vzhodu razprostrta bojna črta južno od Rajbrota, branjena junaški in ojačena vedno z novimi četami, v velikem in splošno držala, se je po grozečem napadu neke, če tudi primereoma slabe skupine, iz ozemlja južno od Limanowe uvedla taktična, po prodiranju naših kolon v dolinah Dunajca, Poprada in Kamienice proti Novemu Sandecu operativna obkolitev, ki je ni mogel sovražnik brez nevarnosti pustiti dozoreti. Vsled teh vtisov najbrže se je od ruske strani sklenilo umikanje, in sicer predvsem tistega armadnega zbora, ki se je nahajal v posredni nevarnosti. Ker so pričele umikati glavne sile pri Limanovi, kakor se je pozneje pokazalo, 11. decembra zvečer ali v bodoči noči, se lahko sodi, da se je odločila takrat bitka.

Odločitev se v velikih bojnih črtah in vsled mogočne odbijalne sile orožja dandane večkrat izvede v manj dramatičnih oblikah kakor prejšnje čase, osobito če se boignja po številu enakovredna sovražnika. Le polagoma se zaveda višje vodstvo stranke,

ki podleže, da se nahaja sovražnik v premoči in da je potrebno, da se izprani prostor sovražniku. Po dnevih in tednih trajajoče napetosti in po mnogih, vedno zopet premaganih krizah večkrat odločuje navidezno podprejen dogodek, primeroma skromna sila, kakor dokazuje z lovinna sedanje vojne. Tudi umikanju ne gre več brezpojojno nekdanja važnost. Armadne dele, ki se umikajo, zakrivajo večkrat utrjene zadnje čete in ponoči se pridobi dovolj prostora med glavnimi silami in med tudi utrjenim zmagovalcem, da se lahko nemoteno in načrtoma premika in iznova razvrščuje.

12. decembra, še preden je napolnil dan, se je pričel napad na višino Golcov, ob 7:30 dopoldne je bila zavzeta. Kmalu nato se ni več dvomilo, da se sovražnik, ki se je boril pri Limanovi, umika na celezi črti.

Brez odmoru se je ukazalo, naj se sovražnik zasleduje. Naše čete so došle 12. decembra južno od Lososine v smeri Novi Sandeca, Dabrova in Zbyszcyce do ene ure hoda od Dunajca. Neki se bolj naprej potisnjen oddelek z jezdečo artiljerijo je obstrlejal neko sovražnikovo kolono vseh vrst orožja, ki se je umi ala ob desnem bregu reke čez Dobravo proti severu.

Sovražnik je porušil mostove pri Novem Sandecu. Odposlane patrolje, ki naj najdejo stik s skupino Szurmeyevo, so se prepelale zvečer čez reko in so prišle v mesto isti čes, ko so došle v mesto z vzhoda naše prednje čete. Tako se je o n vtila zveza med obema zmagovitima armadama in se je zopet zaključila naša bojna črta.

Umikalno kretanje, ki je pričelo sovražnikovo južno krilo, se je še 12. decembra razširilo na vse oddelke, ki so stali južno od Lososine. Severno od doline, kakor tudi proti bojni črti Nemcev so nadaljevali Rusi še ta dan svoje silovite sunke pač zato, da zaposljuje naše sile in da olajšajo umikanje svojih južnih bojnih skupin.

Naša zmaga pri Limanu Lapanowem je omajala zdaj nevdzdržljivo južno poljsko rusko četo in v zvezi z istočasnim magovitim napadom severnega nemškega krila vso njih silo.

17. decembra je doseglo naše preganjanje dolnji Dunajec in ozemlje južnozahodno od Tuchowega; tu je obnovljeni, urdovratni odpor ustavil nadaljnje prodiranje. Naše sile, ki so ta čas prodrele čez kotel pri Krasnem, Jaslu in Gorlicah, se sicer niso mogle tu vzdržati proti premočni sovražnikovi protiofenzivi; a bi-tvenih uspehov tudi Rusi v karpatski fronti niso mogli več doseči.

Zmaga pri Limanowi je potisnila sovražnika v zahodni Galiciji nad 50 km nazaj. Veliko, tudi gospodarsko važno ozemlje je zopet v naših rokah; trdnja a Krakow je oproščena vsake nevarnosti; najbogatejši del Poj-ke je zaseden po zavezniških.

V bitki pri Limanowi-Lapanowem in med zasledovanjem je bilo, kakor znano, ujetih nad 30.000 Rusov. Krvave izgube so bile velike na obeh straneh.

A ne na številu izgub, a tudi na lastni pridobitvi zemlje se velikost uspeha ne more meriti. Važnost decembrske zmage obstoja v tem, da se je do-egla odločilna premoč in d sovražnikovo armado. Po hrabrosti in vztr-josti svojih armad doseženo premoč bodo znali zavezni ki obdržati in izkoristiti.

Naj te vrste, če tudi obsegajo le majhen in površen oddelek in zoaj že pol leta trajajoče vojne, prispevajo, da se povsod pravilno cení naše delo na bojišču in da se ojači brezpojojno zaupanje v bodočnost kar itak upa vsa monarhija. Kakor v opisani decembrski bitki, se bodo znale naše čete i v bodoče vojskovati in umirati, dokler se ne izvjuje končna zmaga in žnjo časten, trajen mir.

(Konec).

Nemci in zapadni Slovani.

Nedeljsko „Pravo Lidu“, glasilo češke avtonomne socijalne demokracije, proučbuje pod tem naslovom članek, ki je vezlanimiv z ozirom na nazore, ki so začeli glede Slovstva v prav zadnjih časih pojavljati med Nemci. Tupatam je po-

